

Peníze z EU máme, ale nedáme

Tisíce žadatelů o evropské peníze zůstávají pod čarou z malicherných důvodů

RADKA KVAČKOVÁ

Slycháme to znovu a znovu: vyčerpat evropské dotace se nespíš nepodaří. Po tomto sdělení zpravidla následuje odůvodnění plně málo srozumitelných pojmů, které nic moc nevysvětlí, zato navodí dojem, že problém operačních programů s těmi jejich projekty, osami, alokacemi, aplikacemi, indikátory a realizacemi nemá běžný člověk stejně šanci pochopit.

Pak ale narazíte, tak jako my při přípravě článku pro minulou přílohu Akademie, na informace, které vás přinutí přece jen se trochu víc vyptávat. Z těch informací totiž vyplývá, že v rámci programu na podporu výuky cizích jazyků bylo podáno 13 projektů, avšak podporu v celkové hodnotě přes 199 milionů nakonec dostane jen šest subjektů. A co je zvlášť zajímavé: peněz vyčleněných v daném případě pro tyto účely nebylo 200 milionů, ale o padesát milionů víc.

Musí něco zůstat?

Proč se bude vracet padesát milionů, když někteří žadatelé zůstali nevyslyšeni, říkáte si.

Náš dotaz směřoval na ministerstvo školství. Jeho odpověď byla však poněkud strohá a v intencích shora zmíněného slovníku: „V rámci výzvy č. 55 bylo přijato 13 projektových žádostí, z nichž pouze 6 bylo doporučeno grémiem zpravodajů k realizaci. Ze zbylých 7 projektových žádostí nebylo 5 doporučeno k realizaci, protože nebylo dosaženo potřebné hranice bodového ohodnocení od hodnotitelů, a u 2 projektových žádostí nebyly splněny podmínky k přijatelnosti.“

Na vysvětlenou ještě mluvčí ministerstva připojuje další odstavce, v němž se píše, že: „Projektové žádosti musí projít předepsaným schvalovacím procesem. Věcnou část hodnotí většinou dva nezávislí hodnotitelé a poté grémium zpravodajů. Projekty, které získaly méně než 75 bodů, nebyly na základě rozhodnutí grémia zpravodajů doporučeny k realizaci.“

Aby bylo jasné, hodnocení projektů (nejen z oblasti vzdělávání) probíhá v několika kolech. Část žádostí se většinou vyřadí na formálních kritériích. Projekty, které jsou formálně v pořádku, dostanou externí hodnotitelé, kteří je bodují a doporučí projekty, jež získaly potřebný počet bodů. Externí hodnotitelé ale zřejmě nemávají vždycky poslední slovo. To má až hodnotící komise, která se může, ale taky nemusí jejich hodnocením řídit stoprocentně.

Spousta papírování a často k ničemu. Prokusat se směrnicemi a příručkami operačních programů dokážou jen opravdu zkušení.

FOTO MAFRA - TOMÁŠ KRIST

„Například v operačním programu Životní prostředí se ještě před třemi lety schvalovaly projekty na zateplení, které dosáhly okolo 70 bodů,“ říká Jiří Fuchs, který se problematikou zabývá léta a ve společnosti Cyrus Advisory poskytuje žadatelům poradenské služby v oblasti dotací. „Teď, kdy se doba, dokdy je možné evropské peníze dočerpat, krátí, se schvalují i projekty, které mají třeba jen 20 bodů. Přitom metodika výpočtu je v podstatě pořád stejná.“

Na ministerstvu životního prostředí sice nepotvrdili přímo těch dvacet bodů, ale mluvčí Petra Roubíčková vysvětlila, že projekty, které zůstaly tak říkajíc pod čarou, ale jsou pořád ještě kvalitní, jdou do tak zvaného zásobníku (je jich tam podle ní přes tisíc za několik miliard), a pokud někde zbudou prostředky, vytahují se a schvalují.

Jak jsme si pohoršili

Ono totiž někdy stačí málo. abv projekt neprošel. „Například v dotačním programu na podporu sociálních podniků jsme měli projekt, který získal od externích hodnotitelů mezi stovkou žadatelů vůbec nejvíc bodů. Hodnotící komisi se ale ‚nelíbilo‘, a rozhodla se ho zamítnout. Komise rovněž dodala doporučení, jakým způsobem projekt upravit, aby bylo možné příště podpořit. Materiál jsme tedy upravili, ale v příštím kole najednou žádost nespĺnila ani minimální počet bodů a k hodnotící komisi se vůbec nedostala,“ trpce se usmívá Jiří Fuchs.

Není divu. Vytvořit projekt není práce na odpoledne. První problém je, abyste se vůbec o penězích, které jsou k dispozici, dozvěděli. To totiž není samozřejmé, protože jednotně, přehledně, jasně a srozumitelně se o dotacích na veřejných portálech nepíše.

Pokud se vám ale podaří zjistit, že někde jsou peníze, na které byste mohli dosáhnout, uveďte vás do stavu zoufalství už základní informace. Málokdy totiž bývá kratší než deset stran psaných úředním pytydepe. K ní je třeba prostudovat stovky stran prováděcích dokumentů, z nichž už druhá spolehlivě spouští bolehav. Podat bez po-

která nemá chybu, se rovná téměř zázraku. Ale dejme tomu, že se vám to podařilo nebo jste prostě využil služeb některé z podpůrných agentur, které v tom už umějí chodit (ani pak není ovšem úspěch zaručen), a sítím schvalování jste prošli. Sehnali jste si a prověřili partnery, v předepsaném vyhotovení dodali řádně očíslované a ve správném rohu přelepené přílohy.

Podat bez potřebné praxe projektovou žádost, která nemá chybu, se rovná téměř zázraku. Ani pak ale nemáte úplně vyhráno.

”

Na jásání je přesto brzy. Pokud chcete něco stavět nebo nakupovat, byť by to bylo třeba jen školení pro učitele, musíte ještě uspořádat veřejnou soutěž na dodavatele a taky předkládat pravidelné monitorovací zprávy.

Absolvovat kontroly pak znamená, že každou případnou chybičku, která se třeba nakonec ani chybičkou neukáže, musí prověřit nikoliv jeden, ale hned několik kontrolorů. A nedej Pán Bůh, aby to chybička byla. „Pokud například u výběrového řízení na dodavatele třeba nějakého školení přehledně, že jedna z povinných příloh, výpis z obchodního rejstříku, je o den starší, než zákon káže, může vás to stát i desítky procent ze schválené dotace a pro dodavatele to znamená vyloučení z procesu,“ říká Jiří Fuchs. Přitom zadávací řízení je podle něj tak složité a formalistické, že dodavatelé bývají jen výjimečně schopni dodat bezchybnou nabídku a zadavatelé zase ohlídat perfektnost procesu.

Jistě, jsou tu ty návody. Jenže všichni víme, jak to s návody bývá. Většinou říkají poměrně jednoduché věci tím nejsložitějším způsobem, jaký si lze představit. A jejich nesrozumitelnost ros-

Radmila Procházková z jazykové školy Akcent, která se o peníze ve shora zmíněné výzvě na podporu jazykového vzdělávání pokoušela, aniž uspěla, připouští, že chyba byla na jejich straně. „Jak jsme se tak topili v těch informačních materiálech, nevšimli jsme si, že v daném případě je třeba vztáhnout částku, o níž žádáme, k našim tržbám,“ říká s vědomím, že zkrátka to čtení návodu nezvládli.

Je známe, že když mají návody víc než jednu nebo dvě stránky, je lepší sehnat si někoho, kdo už věc zná a poradí „tohle udělejte tak a tak, tady napište to a to“.

Něco takového by měl dělat projektový manažer, který se ovšem musí návody rovněž učit a někdy udělá chybu (což nezakládá pro žadatele nárok na pardon). Kromě toho by člověk často potřeboval poradit i od někoho, kdo má ve věci evropských fondů širší přehled a může například poradit, na které výzvy se vzhledem k zaměření potenciálního žadatele soustředit.

Zase jenom pytydepe

Právě s tím je ale podle několika svědectví (jméno nikdo nechce uvést, co kdyby to příště vyšlo) potíž. Domoci se přímého kontak-

tu se nepodařilo ani nám, když jsme chtěli vědět, co se děje s penězi, které se v nějaké výzvě nedočkají. Jediná možnost – poslat dotaz písemně přes tiskové oddělení ministerstva školství. Odpověď zní: „Nedočerpané prostředky alokované na určitou výzvu v roce 2014 byly použity v případě vyhlášení nových výzev na alokaci těchto výzev. Vzhledem k pokročilé implementaci operačního programu se již vyhlášení dalších výzev nepředpokládá.“

Jen o něco srozumitelnější, i když pořád v jazyce pytydepe, je i odpověď na naši další otázku, totiž jestli se nevažovalo o tom, že by se počet bodů nutných pro přijetí projektové žádosti v případě, že hrozí nedočerpání prostředků, snížil. Zní: „O možnosti snížení se nevažovalo z důvodu zajištění efektivnosti a účelnosti vynaložených finančních prostředků. Z pohledu MŠMT a odborné veřejnosti je nutné udržet určitou kvalitu projektů a zejména jejich výstupů (vzdělávacích programů, metodik atp.). Podpoření projektů s nižším počtem bodů, než je stanovená hranice, by v konečném důsledku vedlo ke snížení kvality výstupů.“

Už je vám to jasné?

Ukázka toho, co je třeba předkládat

■ **Doklad** o právní subjektivitě žadatele (nedokládají subjekty zřízené přímo zákonem)

■ **Profesní životopisy** klíčových pracovníků realizačního týmu

■ **Čestné prohlášení** partnera s finančním příspěvkem

■ **Principy partnerství** a prohlášení o partnerství (dokládá se pouze v případě, že projekt má partnera/partnery s finančním i nefinančním příspěvkem, a to pro každého partnera zvlášť)

■ **Doklad** prokazující provádění soustavné činnosti v oblasti vzdělávání v období nejméně dvou let před podáním žádosti o podporu

■ **Informace** o vlastnické, resp. ovládací (organizační) struktuře žadatele a osobách jednajících jeho

■ **Potvrzení** o zařazení projektu do integrovaného plánu rozvoje města (IPRM). V případě, kdy chce žadatel v rámci hodnocení uplatnit bodovou bonifikaci vycházející z Metodického pokynu ministerstva pro místní rozvoj (MMR) k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města, zpracovaným na základě usnesení vlády ČR ze dne 13. 8. 2007 č. 883, doloží originální potvrzení města - nositele IPRM -, že je tento projekt součástí a v souladu se schváleným IPRM; součástí musí být i čestné prohlášení statutárního zástupce o tom, že projekt byl zařazen do IPRM

■ **Doklad** prokazující roční obrat organizace za poslední dvě uzavřené účetní období (nevztahuje se na všechny žadatele)

■ **Dále musíte předložit** nepovinné

ty Univerzity Karlovy v Praze

sazení místa akademického pracovníka

ánských studií FF UK

ého asistenta na plný
ím na německou lingvistiku

magisterské studium příslušného
orské studium lingvistického směru,
současné němčiny (zvlášť syntax)
u, management grantových projektů

února 2015

ené strukturovaným životopisem,
i dokladů o vzdělání, motivačním
ecké a publikační činnosti zasílejte
zveřejnění nabídky na adresu:
ersonální oddělení FF UK,
cha 1/2, 116 38 Praha 1.
cí dopisy výhodou.

čte viditelně napísem:
GERMANISTICKÁ LINGVISTIKA